ЗОРЯ ГАЛИЦКА.

ЛЬВОВЪ. СЕРЕДА **Ч. 53.** дня 22 Червня (4 Липця) 1849.

Выходитъ що Середы и Суботы. Цѣна для одбираючихъ въ Редакціи: четвертьрочна 1 рень. 15 кр. ср.; полрочна 2 рень. 30 кр. ср.; черезъ почты: четвертьрочна 1 рень. 35 кр. ср.; польрочна 3 рень. 10 кр. срб.

Слово Рады Руской Головнои до честныхъ рускихъ громадъ.

Доходѧтъ вѣсти, що подекꙋда дѣєсѧ кривда давнымъ дѣдичамъ на ихъ посѣданю, и со смꙋткомъ великимъ довѣдꙋємсѧ, що за той простꙋпокъ стѧгнꙋли на себе декотрѣ селѧне криминалнꙋ карꙋ. Дꙋже зле, що до того въ нашо̂мъ краю прійшло, и що сѧ тое меже народомъ рꙋскимъ показало. Также то наро̂дъ рꙋскій волѣвъ зъ давныхъ давенъ кривдꙋ терпѣти, ꙗкъ кривдꙋ чинити, и до права и до сꙋда оудаватисѧ, а не робити самомꙋ собѣ справы. Кажꙋтъ наші̂ громады, що сѧ имъ также кривда дѣє, и що не могꙋтсѧ доправꙋвати. Но о̂дповѣдаємъ, що зъ того не выходитъ, кривдꙋ за кривдꙋ о̂ддавати, и самомꙋ собѣ справꙋ робити. Що єсть зле, то николи того не можно робити, и доброго николи не можно сѧ покидати. Добра дорога не заведе! Добрымъ способомъ такій чоловѣкъ прійде до правды, и зо̂стає невинный передъ людьми и Богомъ! Рада Рꙋска Головна ꙗкъ перше, такъ и теперь всесильно о̂дзываєсѧ и каже, никомꙋ не чинити кривды, а свои кривды на дорозѣ права и сꙋда доходити. Читайтесьте въ „Зорѣ" и ще дальше бꙋдете читати, ꙗкъ та Головна Рꙋска Рада допоминаєсѧ оу Высокого цѣсарского Правительства кривды вашои въ грꙋнтахъ, пасовискахъ и лѣсахъ, выкладаючи ихъ найсильнѣйшими словами. Дасть Богъ Монархіи нашо̂й австрійско̂й споко̂й, то надѣємсѧ, що Высоке Правительство цѣсарске заглѧне въ тꙋю нꙋждꙋ вашꙋ, и чимъ вѣрнѣйше и терпеливѣйше бꙋдете сѧ заховꙋвати и не бꙋдете нового клопотꙋ справлѧти, тымъ благосклоннѣйше бꙋде длѧ васъ серце Єго Величества Цѣсарѧ и Царѧ нашого, котрый радъ всѣ народы своей монархіи оущасливити. Также ꙗкъ настанꙋтъ соймы, бꙋдꙋтъ депꙋтовані̂ ваші̂, котрыхъ собѣ выберете, кривды вашои допоминатисѧ. Потерпѣтъ длѧ того вже не такъ довго, ꙗкъ есьте терпѣли, хотьбы вамъ кривды не знати ꙗкъ дꙋже доскꙋлѧли, хотьбы васъ не знати ꙗкъ намавлѧли: бо товъ то̂мъ власне може бꙋти той по̂дстꙋпъ, абы васъ розворохобити, наро̂дъ галицкорꙋскій сромотою и карами привалити, вами, Богъ знає кꙋда може до ненависти Радꙋ австрійского скрꙋтити и абы може замѣшанье въ краю зробити. Бо то въ тыхъ часахъ не можно бꙋти досить осторожнымъ напротивъ плача достойнои хитрости; а если чоловѣкъ пра-

вѣдно собѣ постȣпае, то ся николи непостыдае и не пожалȣе того. Не давайте такъже способности понисȣватися на васъ тымъ, котрівы теперь напротивъ васъ хотѣли свой австрійскій патріотизмъ показати, а може ся на васъ збыткȣвати. Коли Рада Рȣска Головна перестерегае васъ никомȣ кривды не чинити и кривды свои на дорозѣ права и сȣда доходити; то очевидно не можете собѣ гадати, ани дати собѣ сказати, ꙗкобы она вамъ не бȣла жичлива. Общѣмъ Головна Рада поȣказȣе вамъ дорогȣ певнȣ, дôйти свои кривды и она бȣде, ꙗкъ доси, такъ далѣ также писати прошеніꙗ, абы ся вамъ кривда ваша повернȣла и не дѣяла. Наконецъ звертаємъ вашȣ оувагȣ также на тое, що теперь по знесенію паньщины, при працѣ и тверезости не дасть ся вамъ кривда ваша такъ дȣже въ знаки, щобысьте не могли ще ꙗкійсь часъ потерпѣти, понеже часъ справедливости надходитъ. Оже то такъ, що есть праведне, сїе помышляйте.

Львôвъ 17 Червня 1849.

Зъ Рады Рȣской Головнои.

95тое засѣданіє Головнои Рускои Рады дня 17/29 Червня 1849.

Предсѣдатель Всеч. Кȣзьемскій.

В. Ч. Предсѣдатель обвѣстивъ, що настȣпающого Пятка для свята не бȣде засѣданіꙗ, а на потôмъ въ настȣпающій Пятокъ запросивъ членôвъ собратися, бо бȣде нарада надъ поданіꙗми до Высокого Міністерства въ справахъ громадскихъ. Также завѣдомивъ Радȣ о вложеню до шпаркасы 1400 рн. срв. зо складки на 3/15 Мая, и читавъ дальшій спис тихже складокъ печататися имѣющій. Ч. Лозиньскій предложивъ готовû крестики золотіи для Господина Графа Стадіона, Милбахера и Предсѣдателя, и также освѣдчивъ, що незадовго бȣдȣтъ готовû крестики срѣбни для Ч. Предсѣдателей Радъ поменшихъ, трȣдящихся около добра рȣского народа. В. Ч. Предсѣдатель читавъ потомȣ писаніє Г. Маіора що до инстрȣментôвъ мȣзикальныхъ для стрѣльцѣвъ рȣскихъ, же ихъ потребно на 12 голосôвъ, а бȣдȣтъ стояти 500 рн. срв. Ч. Лотоцкій: Рада тôлько въ своей касѣ не мае. Гроши собрани 3/15 Мая еще не оураджено, на ꙗкій конецъ обернȣти. Ходитъ также о хорȣгвȣ для стрѣльцѣвъ нашихъ. Чибы не завозвати народъ до складки? Ч. Лозиньскій: Тобы не ôтволѣкати, але зъ сложеныхъ на 3/15 Мая грошей зажичитися. Що до хорȣгвы просити священникôвъ Львôвскихъ, абы ôтправили литȣргіи, а данній 3/15 Мая на тое гроши на хорȣгвȣ ôтстȣпили. Ч. Трещаковскій. До хорȣгвы выбирается мати, такъ звана фаненмȣтеръ, котра си бȣде мати за честь такȣю ôтъ себе дати. Ч. Лозиньскій: Тая дае ино стяжки; хорȣговъ сама не такъ много стоитъ. Ч. Бѣлинскій: Ч. Трещаковскій казавъ намъ що нашъ народъ миліонеръ, та чей народа нашого стане, де идеся о его славȣ! Ч. Трещаковскій: Народъ нашъ ще собѣ несвѣдомый, его сила велика, но еще слаба, и мае непотребни выдатки, бо отъ говорятъ на него, не знаю, цы поправдѣ, же ся тратитъ на піяньство. Я честнû офицыры таже и они причиняются. Ч. Лозиньскій: Офицыры складаются на оутрыманье мȣзыкантôвъ. Ч. Геровскій: Выпадае дати Радѣ на инстрȣмента. Ч. Величковскій: Я дати зо складки на 3/15 Мая ꙗко пожичкȣ. До народа теперь не припадае ôтзыватися, бо передновинокъ. Ч. Трещаковскій: Я сȣджȣ тои складки не нарȣшати, та то знов покажȣтся иннû потребы. Гадаю, що наше честне дȣховеньство довѣдавшися о тôй потребѣ ꙗкъ оуже неразъ застȣпило народъ складками, такъ и теперь его на тôй выдатокъ въ справѣ народнôй охочо застȣпитъ. Также прошȣ мати до народа нашого вежке завѣреніе, ôнъ приходитъ до чȣтя народности своей, и не дасть справѣ своей народнôй оупасти. В. Ч. Предсѣдатель: Мы перше гово-

рилисьмо о 300 зр, ср. зъ нашой стороны, ꙗкже коли 500 зр. ср. потребно? Ч. Лотоцкій, Гѣровскій и Бѣлиньскій соглашаютсѧ дати 500 зр. ср. В. Ч. Предсѣдатель: не ма що мовити; на давнѣйшихъ засѣданїѧхъ Ч. Павенцкій зробивъ оувагȣ, щосьмо повинни стрѣлцѣвъ нашихъ ꙗко дитинȣ нашȣ выпосажити. Ч. Трещаковскій: Ото чȣю, що оуже надсылаютъ зъ многихъ сторонъ на тое грошѣ. Зо складки на 3/15 Маѧ длѧ пильности ино позичити позволѧю. Ч. Лозиньскій: Мы позичимо народови, а народъ верне. В. Ч. Предсѣдатель: маемже 500 зр. ср. позичити? Рада пристала дати 500 зр. ср. а зажичитисѧ зо складки 3/15 Маѧ. В. Ч. Предсѣдатель: На выпадокъ знесенѧ коли стрѣлцѣвъ нашихъ цы не застеречи си звернене тыхъ инструментôвъ? Ч. Лозиньскій: Абы си застеречи звернене ихъ до церквы мѣской або волоской, або если дрȣга бȣде въ мѣстѣ, котрои ожидаемъ. Ч. Павенцкій: Може на ꙗкїй фондушъ народный? Ч. Трещаковскій: ꙗкъбы коли прїйшло ихъ спродавати, то мало сѧ що верне. Ч. Малиновскій: на выпадокъ застеречи на Матицю. Рада оухвалила на Матицю.

В. Ч. Предсѣдатель завозвавъ касїерôвъ, котрїбы занималисѧ складками надходѧщими на Сербôвъ и на стрѣлцѣвъ. До першихъ выбрани Ч. Бѣлиньскій и Илницкій; до дрȣгихъ Ч. Илницкій и Оугриновичъ.

В. Ч. Предсѣдатель читавъ писанїе громады Кънесовской, що имъ дѣдичъ вѣчнї липы казавъ вырȣбати, и крестъ поставити заказȣе, и также, що забравъ матерїалъ на школȣ, который свѧщенникъ нашъ дарȣвавъ. Ч. Трещаковскій: Ꙗ вже вносивъ нашихъ покрывдителей списȣвати въ особномъ спискѣ длѧ памѧти потомности нашой, ôтъ кого народъ нашъ найбôльше кривдъ дознававъ. Бо ꙗкъ прїйде, то каждый мовитъ, що намъ сѧ николи кривда не дѣлала. И ще кажȣтъ, що Рȣсинъ напастникъ. Чей тое ôтстрашитъ намъ крывды чинити, коли сѧ дôзнаютъ, що гїсторїѧ кривды наши запишȣ? В. Ч. Предсѣдатель: Постȣпѣмъ собѣ великодȣшно, най милость наша покрые всѣ таки дѣла тьмы. Освѣта, котрою сѧ такъ дȣже хвалѧтъ, скорȣ противникôвъ нашихъ на инȣ дорогȣ. Не выстȣпаймо напротивъ народности ꙗкой, зъ едного не вносѣмъ на всѣхъ. Ч. Трещаковскій: Дежъ бо то единъ? В. Ч. Предсѣдатель: Меже каждымъ народомъ знайдесѧ ктось, котрый своимȣ народови нечесть робитъ. Черезъ тое не каже сѧ абы свои кривды правне не доходити, выстȣпаймо противъ злого, ктокольвекъ тое чинитъ, але не противъ особы. Рада оухвалила жалобȣ реченȣ предложити в. Президїумъ. Ч. Гѣровскій читавъ писанїе громады Крывча Чортковского циркȣла, въ которôмъ таѧ громада доноситъ, що на ей нивахъ великій впавъ градъ, которого некотри кавалки по 3 фȣнты важили, що ей бȣрѧ и вихоръ бȣдинки порозривавъ и порозвалювавъ, садовинȣ выломавъ, людей покалѣчивъ, хȣдобинȣ позабивавъ; оже проситъ, абы сѧ за нею до народа рȣского ôдозвати, и до оурѧдôвъ причинитисѧ, додаючи, що и она также нещасливыхъ запомагала — и своихъ и чȣжихъ. В. Ч. Предсѣдатель: Припадае сѧ намъ вставити до в. Правительства, абы вглѧнȣвши въ рѣчъ, дало запомогȣ, и до такой завозвало. В. Ч. Предсѣдатель читавъ потомȣ листъ о неправыхъ постȣпкахъ одного Мандатора. Также Ч. Гѣровскій читавъ на иного Мандатора письмо, що сѧ надъ чоловѣкомъ збиткȣвавъ, и еще его обвинявъ. Также обвѣстивъ В. Ч. Предсѣдатель Радѣ о поданыхъ скаргахъ громадъ Верблѧнъ, Тростѧнца, Малчиць о грȣнта и пасовиска. Читалосѧ писанїе Рады Бродской о покрывдженю селѧнина Андрȣха Челѧды черезъ Мандатора. Оухвалено подати до Штадкоменды. Читаласѧ скарга оучениковъ Черновецкихъ на катехетȣ Вилецимира, въ котрôй просѧтъ о катехетȣ Рȣсина. Оурѧджено въ послѣднôмъ взглѧдѣ оу-

затися до В. Міністерства, понеже въ первомъ взглядѣ по объясненію Ч. Головацкого рѣчъ залагоджена. Ухвалено и принято дозвѣ до громадъ рускихъ, абы ожидаючи суда не допускалися насилій. Также ухвалесьжон напечатати ухвалу Рады Жолкѣвской на противъ ярмарковъ въ свята наши.

Ухвалено письма важнѣйши Рады въ 500 екземплярахъ печатати. Ч. Гуркевичъ для слабости здавъ на часъ касієрство на Ч. Бѣлиньского. Наконецъ читавъ Ч. Трещаковскій внесеніе о способахъ, якимибы можна на домъ рускопародный во Львовѣ грошей собрати. Рада внесеніе тое съ радостею выслухала. Ч. Трещаковскій учинивъ Раду на тое уважною, що Чехы о Галиччинѣ руской пишутъ подъ заглавіемъ: „Полски" и щобы имъ певне не было приемно, еслибысьмо мы о Чехахъ писали подъ заглавіемъ „Нѣмеччина."

Зъ Рады Рускои Головнои.

Дописъ Рады Жолкѣвскои.

Маючи въ памяти изреченіе Высокого ц. к. Міністерства, „якъ Русины о себе будутъ дбати, такъ будутъ и мати", дабы наша народность мала свою належну честь, а обрядъ нашъ святый свое почтеніе, завозвалисьмо громадъ нашого округа, дабы прошенія до ц. к. урядѣ окружного подали, щобы ярмарки и торги зъ нашихъ святъ торжественнихъ и недѣль перенесени были на будніи дни, и еслибы свято припадало въ Пятокъ або въ Суботу, то щобы торгъ або ярмарокъ перенесеный бувъ на слѣдующый Понедѣлокъ. — Громады тому возванію по великой части разомъ съ своими Священниками удоволили, и ихъ прошенія собранни отъ нашои Рады до ц. к. урядѣ окружного суть поданіи — но кромѣ того еще ухвалило наше собраніе на Радѣ дня 2/14 с. м., абы въ каждой громадѣ войтъ, присяжный и десятники уважали на тыхъ, котріибы ся въ Недѣлю або въ свято отъ набоженьства отдалили, и на ярмарки або торги отъѣзджали; такихъ мае войтъ съ громадою грошовымъ даткомъ на церковъ укарати, — бо коли Жиди въ свята свои не торгуютъ и не ярмаркуютъ, то могутъ ся и Русини стримати, и приказанье Боже: „Памятай, дабысь день святый святыкъ" заховати.

Тую нашу ухвалу присилаемо Всечестной Головной Радѣ до вѣдомости, а можебы и тутъ принята була.

Изъ Окружнои Жолкѣвской Рады,
дня 16/28 Червня 1849.

Внесеніе Ч. члена Трещаковского, о средствахъ до созданія дому народного.

Честна Радо!

Говорило ся перше о потребѣ дому народного. Теперь хотѣвбымъ де що сказати о способахъ, якимибы той домъ народный можно выбудовати.

Средства до того дѣла моглибы бути слѣдующіи:

1. Выпрошенье плацу у нашихъ Пановъ Вельможей рускихъ. Здае ми ся, же прецѣ хоть одинъ зъ нашихъ Вельможей, чуе народность руску во своемъ сердцю, и хоче ся до тои дуже важнои справы причинити. Особливо ту о тыхъ мовити можно, що власныхъ своихъ дѣтей не маютъ. Памятка вѣчна одъ рода въ родъ и мѣсце на таблицѣ буде заплата тои жертвы.

2. Еслибы жаденъ таковый Панъ рускій не знайшовся, щобы або плацъ порожный на тойже домъ, або грошій на закупленье плацу жертвовавъ, то можемо просити Львовского Магістрату, бы намъ декотрый зо своихъ порожныхъ плацовъ уделивъ. Мѣсто Львовъ е руское мѣсто, а про тое и Магістратъ е рускій, може и охочо до того дѣла причинити ся схоче. А щожбы то намъ завадило просити; таже просити завше можно, особливо тамъ, де о обще благо иде. Мы якъ будемо просили, то зробимо тое, що въ нашихъ силахъ е, и потомки не ска-

жȣтъ о насъ: Могли бȣли сѧ выстарати, а не хотѣли.

3. Єслибы и Маґїстратъ на тое не созволивъ, то можемо еще просити оу Высокого Правительства, бы намъ на тое ꙗковый старый клашторъ ôдстȣпило, а малибы сьмо и плацъ и матерїѧлы на бȣдинокъ. Таже правительство все тое, що добра рȣского народа сѧ тычитъ, сперати готове, ба и довжне. Мои Панове! Имъ крѣпчайша Рȣсь, тымъ крѣпчайша Аѵстрїѧ! — На тое цижъ ще маємъ новыхъ доводôвъ! А що вороги о симпатїи ко Россїи мовлать, тое во письмѣ пôдъ заглавїємъ, „Deutche Brüder!“ такъ ꙗсно сказано єсть, же тôлько шаленый, або ворогъ Аѵстрїйскїй щось подобного плести може. — Рȣсинъ завше своемȣ ôдъ Бога призначеномȣ правительствȣ бȣвъ, єсть и бȣде вѣрный, єсли тôлько въ тôмъ правительствѣ чоловѣчество (Humanitaet) знайде.

4. Фȣндȣшъ на бȣдинокъ може становити складка. Мало не кождый Ґосподаръ кȣритъ тютюнъ и пье горѣвкȣ. Ꙗкъ почитаемо самихъ рȣскихъ Ґосподарей тȣтъ 416,000 дȣшъ, то за марный тютюнъ и горѣвкȣ оучинитъ тое до 300,000 ЗР. ср. — Таковыми грошми можнобы вже щось зачинати. — Кто знае ꙗкъ нарôдъ сѧ о тôмъ довѣдае, то може его власный пожитокъ легко наклонитъ, и слава рȣска розôгрѣе такъ, же каждый Ґосподаръ — ꙗкъ не то, то

5. хоть принаймѣй, що рокȣ ꙗкъ прїйде 3тый Май, кине охочо 3 кр. ср. що за 20 лѣтъ оучинитъ сȣммȣ 400,000 зр. ср.

6. Многи люде и громады маютъ капиталы и грошû, що оу нихъ лежатъ дȣрно. Тїи грошû моглибы намъ позичити, и за певный часъ свое назадъ зъ процентотъ 5 ôдъ ста ôдобрати.

Гостинницѧ, кормилище, зрѣлище, редȣты, каварнѧ, то сȣть фȣндȣши, которїи на оумореньє довгȣ призначенû бȣдȣтъ.

7. Ꙗкбы и тое нѣ, то можъ отворити акцїи, 5000 по 50 зр. ср. що оучинитъ 250000 зр. ср. и повиєшимъ способомъ по выплаченю зыскȣ або ôдданю закладȣ можбы собѣ постȣпити. Прецѣ меже пôвтретьѧ мѣлїономъ народа знайде 5,000 мȣжа, щобы по 50 зр. ср. акцїѧми зложили. Моѧ всѧ рахȣба тымъ бôльше сѧ облекшитъ, єсли нашихъ братей оугорскихъ во калькȣль втѧгнемо.

8. Кто знае, ꙗкъ сѧ вѣсть о тôмъ рознесе, що Рȣсины хочȣтъ дôмъ народный бȣдовати, може сѧ ꙗкїй Скарбекъ знайде, що таковый дôмъ самъ поставитъ, ни певне число лѣтъ всѣ пожитки собѣ вымовитъ, а потомȣ его намъ въ цѣлости ôддасть.

9. Кождый Рȣсинъ, що до Львова тȣтъ прїѣде, мае сѧ постарати, бы однȣ цеглȣ на той дôмъ въ самôмъ матерїѧлѣ тȣтъ принѣсъ. Єсли возьмемо, же щоденне 20. Рȣсинôвъ тȣтъ до Львова здалека прїѣде, то оучинитъ тое за 20 лѣтъ сȣммȣ 146000 цеголъ. Таже Полѧки ꙗкъ Косцюшкови копецъ ставили, чижъ не всѣ, навѣть и невѣсти за тачки не брали? А не єстьже дôмъ народный ôдъ копцѧ лѣпшїй?

10. Можнобы и оу правительства пробовати, єслибы сѧ тое дало зробити, можебы намъ въ тôмъ дѣлѣ де що помочи хотѣло. Цижъ наша вѣрнôсть и прихильнôсть що сьмо правительствȣ оказали, на жаднȣ нагородȣ не заслȣгȣе?

11. Коли Полѧки такъ великȣ знаходили симпатїю во Єѵропѣ, длѧ чогожъ бы то мы оугнѣтенїи, таковȣю симпатїю знайти не могли. — Знайдемъ тôлько спробȣймо. — Розпишѣмъ, ꙗкъ бы всѣ тїи средства недостаточнû бȣли, складкȣ по цѣлôмъ свѣтѣ, а тогди такъ ꙗкбымъ видѣвъ же наша цѣль сѧ осѧгне. Мои Панове! прошȣ припоминѣтъ собѣ тȣтъ, ꙗкъ мѣзерный оденъ монахъ ходивъ ôдъ мѣста до мѣста, ôдъ села до села, ôдъ хаты до хаты, а слѣдствомъ того бȣло — великїй монастиръ на горѣ Кармель.

Сказаввы кто: єй що Єѵропѣ до насъ Рȣсинôвъ? Ахъ много мой Панове! Єѵропа намъ

винна довгъ великій! Таже то мы Русины Европу ôдъ нападôвъ Татарôвъ и поганьцевъ нашими грудьми заслонали. — Бдлибы мы на тôмъ, що они, а може и на вышôмъ степени просвѣщенія, такъ бы не таковая доля наша. — А же западнй брата нашй можѣ съ погордою на наше теперѣшне состояние споглядаютъ, же мы и на мѣзерный дôмъ не маемъ готового гроша, бы его за що выбудовати, най но си тое розважутъ, же якбы мы во ихъ, а они во нашôмъ были состоянію, якбы съ нами днесь было?

Европо западная! Нынѣ е часъ, исполни намъ той довгъ, що сьмо та нашими грудьми, струями нашои крови, тьмами нашихъ плѣнниковъ въ недавныхъ ще часахъ, ôдъ вороговъ освѣты засланали. Покажи, же овощь просвѣщенія есть — вдячнôсть!

Панове Турки! Нашй опѣкуни Поляки тримали вамъ границѣ руки завше отверти. — Кôлько то вы нашихъ братей во полонь, нашихъ сестръ до гаремôвъ не позабирали. Цижъ Магометъ справедливôсть не наказуе Будьтежъ справедливй! поможѣтъ намъ теперь во выбудованью дому народного, бы наша народовôсть, просвѣщеніе, художества и пр. оу насъ процвили; а ôтплатите правда не цѣлый, но хоть въ маленькости той довгъ, щосьте затягнули.

(Конецъ наступитъ.)

Львôвъ д. 3. Липця. Войскамъ россійскимъ, котрыхъ завтра до Львова ожидаемъ, выпередили Черкесы — ôтрядъ до 200 мужа яко стражъ передна — пріишли ще въ Недѣлю. Видѣлисьмо оуже россійскихъ воинôвъ всякого роду, всякихъ народностей, але въ строевôмъ войску одиноварвнôмъ и не легко было догляне шъ, и не всего доглянешъ, що цѣкаве, що тя занати може. Черкесы суть то сынове пущи, сынове природы въ чисто народнôмъ строю, и въ барвахъ, въ якихъ кто собѣ любуе. Ледви ихъ 200 всѣхъ, а е межи ними 12 племенъ, такъ розличныхъ, же одинъ другого бесѣду не порозумѣе. Становлять они легку кôнноту, и ятаганъ (проста шабля, бôльше на довгій, широкій нôжъ походяща) черезъ плече перевѣшеный, кинджалъ острый, кôнчастый за поясомъ, пистоль и самопалъ съ цѣвками не грубшими ôтъ пальця зъ заду за плечима: — отъ тобѣ оуся зброя Черкеса; шапка зъ красного баранка, якъ въ насъ шликъ, кафтанъ зъ верха суконный, оу многихъ дуже богато гальонами повишиваный, пôдъ сподомъ другій шовковый, ба и сорочка шовкова, и штаны оузеньки, черевики червонй: — отъ тобѣ весь строй народный. А все тое оубраньство и зброю довженъ Черкесъ собѣ самъ справити. Не пье горѣвки, ни вина, не ѣсть житного хлѣба. Суть они по бôлшôй части Магомеданы; але есть такожъ и крещеныхъ межи ними много. Однй показуютъ, що падаютъ на землю молячи Бога и его пророка, другій показуютъ, що знаютъ крестъ робити: тôлько можно ихъ порозумѣти. Але старшина бесѣдуе добре по россійски. Каждый достае щоденне 5 фунтôвъ бѣлого пшенничного хлѣба, а звычайною ихъ стравою есть рыжь. Ледви що въ Недѣлю зъ дороги пріѣхали, зробивши тогожъ дне 5 миль, въ саму слоту и роскаль, оуже вамъ гуляли, ѣздили по цѣлôмъ мѣстѣ, и ледви що попоѣвши, было ихъ повно повсѣмъ оулицямъ, доки каждый не дôзнавъ, де кватира каждого другого. Въ Понедѣлокъ надôставъ дощъ, присхло трохи, такъ они и зъ того корыстаючи, повеличали ся середъ оулицѣ своими народными плясами и спѣвомъ. Танець тотъ же самый, що Романы въ Молдовіи и Буковинѣ яко народный танцюютъ; въ спѣвѣ ще менше искусной судьбы, якъ въ ромыньскôмъ танечнôмъ пѣнію. Въ обще народъ есть красный, черты лиця знаменуючи расу, возростъ высмуклый. Черкесъ до коня мовъ врôсъ: на кони сидитъ дуже высоко и видится, що самыми запятками коня держится, але ôнъ такъ певный, що въ найпрутшôмъ льотѣ зъ ко-

на ся выверне, мовъ то зъ земли що здойнати хоче. Виделисьмо ихъ военни оупражненія, виделисьмо, якъ Черкесъ въ найпрутшомъ льоте зъ коня зхилившись, хуткѣ зъ земли знявъ; а єсли ему шапка зъ головы спала, то и тую зловивъ, и жбурнувши нею дальше, снова подбегъ и зловивъ; якъ въ льоте одинъ за другимъ въ одно мѣсце стрѣлявъ и въ льоте снова набивавъ пистоль.

Зъ листу зъ Крампны *) д. 24 Червня. Селце наше тихонькое сими часами сталося дуже оживлене. Ежедневно переходитъ россійская коннота и пѣхота за Бескидъ; даже виделисьмо въ Крампнѣ Его Величество Императора Николая Павловича, якъ туда армію свою до Граду провадивъ. — Ежедневно переходитъ больше 300 повозокъ съ хлѣбомъ, сухарами, сѣномъ, овсомъ, амуниціею и говорятъ, що ще больше войска буде ся стягати. Зъ причинъ тыхъ военныхъ походовъ въ насъ ничого ся докупити не можно, а передновокъ, котрый въ минувшихъ лѣтахъ для насъ бувъ дуже тяжкій, сего года тымъ больше докучае. Овса, сѣна ни за якіи гроши не достане, бо все для арміи закуплено. До того маемъ ще дуже великіи шкоды въ грунтахъ, бо переходяще войско всю траву на царинахъ и лугахъ выкосило, а що не можъ было выкосити, то коньми выпасло. И такъ вся надѣя на лѣпшую будущность щезла, бо оу насъ въ горахъ, если газда не мае сѣна, и зъ худобины що не пропадае, то зъ подлого свого грунта и податку не заплатитъ. Но ми надѣемся, що правительство намъ вѣрнымъ подданымъ не дасть запропасти, и понесеніи шкоды вынадгородитъ.

*) Въ Ясельскомъ округѣ.

Всячина.

Голосъ зъ Галича.

(Конецъ.)

Девять вже вѣковъ минае съ накладомъ
Якъ нашихъ Русовъ имя прославилось —
Якъ храбре ихъ племя подъ Цароградомъ
Съ княземъ Олегомъ со славою билось:
Грекъ покорился и не щадилъ злата...
Просячи мира а Русъ отступала,
Тогда нашъ Олегъ на городны врата
Щитъ свой повѣсилъ, щобъ Русь славу мала.

Велика была земля Владиміра,
Кіевъ надъ Днѣпромъ русскихъ градовъ мати,
Народъ крестился и Христова вѣра
Стала на Руси одна процвѣтати.
Русскіи князи съ Рурикова роду
На златокутомъ сидѣли престолѣ —
Правили людьми, любили свободу,
Народъ взмагался и не зналъ недолѣ.
А если враги на руску землицю;
Мовъ не прошенны приходили гости —
Тогда Русинъ вхопилъ мечь и сулицю,
И сѣялъ по поли своихъ враговъ кости!

Славна Русь была, мала честь оу свѣта
И наша также галицка держава —
За Владимірка колись въ давнѣ лѣта
И за его сына князя Ярослава!
Романъ Мстиславичь на галицкомъ столи
Вже Самодержцемъ всеи Руси звался:
Въ его то Литва стогнала неволи.
Онъ Цaрограда покровитель стался!
Хоробрый Мстиславъ и королъ Данило
Прогнали съ Руси Ляха и Оугрина —
А якъ Батове племя Русь покрыло
Оденъ нашъ Данило малъ честь въ Татарина!

Его то дѣти Левъ Мстиславъ и Сварно
Якъ славный родичь на Литвѣ княжили —
А русски полки не разъ бились гарно
Коли съ Львомъ сильнымъ на брань изходили!

Послѣдный Юрій праправнȣкъ Данила,
Що княземъ Рȣси Малои писалсѧ,
Съ нимъ сгасли князи, сгасла рȣсска сила
И Галичъ славный въ чȣжи рȣки впалсѧ.

Такъ то сȣдьбȣ Рȣсь наша дôзнала
И тажко было вороги прогнати
Бо Рȣсь на части сама сѧ розпала
А братъ братȣ не хтѣлъ помагати.
И хоть велики были рȣсски сили,
Преця Татари и Литва съ Ляхами,
Рȣсь роздѣленнȣ собѣ покорили
И стали скоро володѣти нами!

Такъ то Казимиръ впалъ на Рȣсь Червонȣ
Якъ ястрȣбъ дикій на птицю слабȣю —
Взялъ пристолъ княжескій, крестъ и коронȣ
И понесъ въ Польщȣ користь дорогȣю!

А повернȣвши, сталъ гради палити...
Рȣсь оубивати, щобы не ожила:
И дармо было вже сѧ пôдносити,
Бо Рȣсь Галицкȣ сила опȣстила. —
Вѣки минали Рȣсамъ во недоли...
И Рȣсь якъ мертва въ долгій сонъ запала.
Ажъ въ наше времѧ по Божой воли
Во дни свободы изъ гроба возстала!
„Такъ то возкресла Галицка родина —
„Радȣйсѧ велика рȣсская мати!
„Бо вже ожила твоѧ та дитина,
„Що Галичь ей частка по пôдъ Карпаты.
„Глянь на дитятко, просимъ подивисѧ...
„Якъ на Галичи нынѣ вже сѧ мае —
„Оно тѧ кличе — емȣ озовисѧ
„Най дитѧ рȣсске свою мать спôзнае!"

А. Галичаненько.

Семый списъ даровъ Головной Руской Радѣ одъ 1го Марта до конця Мая 1849 зложеныхъ.

Громада Жабье окрȣга Коломыйского 25 ЗР. Рада Окрȣжна Самбôрска 21 ЗР. 40 к. Деканатъ Городецкій окрȣга Львôвского 17 ЗР. 30 к. Їоаннъ Ключенко, парохъ Боднарова окрȣга Станиславского 2 ЗР. Гр. Бȣчачъ окрȣга Станиславского 7 ЗР. Пришлякевичъ Лȣка директоръ Городецкои нормальнои школы 5 ЗР. Незнаемый добродѣй 1 ЗР. Госп. Гой 5 ЗР. Їоаннъ Должанській парохъ Корчина окрȣга Стрыйского 2 ЗР. Гр. Скварева окрȣга Золочêвского 8 ЗР. 51 к. Марцелій Кȣльчицкій парохъ Креховецкій окрȣга Станиславского 10 ЗР. За спродажъ печатаныхъ писемъ дôсталосѧ 104 ЗР. 14 к. Члены Головнои Рады 2 ЗР 52 к. Гр. Николаевъ 36 к. Деканатъ Залозецкій окрȣга Золочêвского 24 ЗР. 45. к. Деканатъ Бȣскъ окрȣга Золочêвского 29 ЗР. 22 к. Деканатъ Старосамбôрскій 6 ЗР. 20 к. Деканатъ Санôцкій 11 ЗР. Деканатъ Ольховецкій окрȣга Саноцкого 7 ЗР. Деканатъ Борецкій окрȣха Санôцкого 17 ЗР Деканатъ Балигродскій окрȣга Санôцкого 30 ЗР. Деканатъ Лѣскій окрȣга Санôцкого 6 ЗР. Гр. Чȣлганôвка окрȣга Чорткôвского 2 ЗР. Гр. Коссôвъ окрȣга Чорткôвского 2 ЗР. Рада Окрȣжна Чорткôвска 30 ЗР. Левицкій Алескандеръ парохъ Коршова, 1 ЗР. Антоній Воєвôдка парохъ Обертина 1 ЗР.

Разомъ 380 ЗР. 10 к.

Прійміте всѣ Честнû всполагателѣ рȣсконародного добра за помянȣтû дары наше оусердное благодареніе, а вы честнû мѣщане и селяне, котрûсьте сѧ на нашû прошеня къ рȣсконародномȣ добрȣ еще не причинили, схотѣте съ возможными дарами вашими поскоритисѧ.

Львôвъ дня 8. Червня 1849.

Ôдъ Головнои Рȣскои Рады.

Спростованье ошибки въ печатаню заилои: Въ 43 Числѣ на сторонѣ 269, въ першôй передѣлцѣ въ 29 строчцѣ мѣсто „Гр. Подбережцѣ 7 ЗР. 3 к." читай „7 ЗР. 33 кр."

Выдаватель и одповѣдательный Редакторъ А. ПАВЕНЦКІЙ. Типомъ М. Порембы.